

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
07.02.2024

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT

Kars Milletvekili

MESEM (Mesleki Eğitim Merkezi), Türkiye'de mesleki eğitimi sağlamak amacıyla oluşturulduğu belirtilen ancak, uygulama çerçevesinde çocukların işçileştirilmesini, çocuk hakları ihlallerini ve çocukların sözde eğitim almak için görevlendirildikleri iş yerlerinde hayatlarını kaybetmesi gibi ciddi sorunları da beraberinde getirmektedir.

MESEM'in en önemli sorunlarından biri, çocukların işçileştirilmesine yasal bir kılıf sağlamasıdır. Yasal düzenlemelerle, mesleki eğitim adı altında çocukların çalıştırılması hukuki hale gelmiş ve bu durum çocukların işçileştirilmesi oranının artmasına neden olmaktadır. 12 yıl kesintisiz temel eğitimin 4+4+4 şeklinde bölünmesiyle, çocuklar eğitimden koparılarak, MESEM kapsamında çalışmaya teşvik edilmektedir.

MESEM'de staj yapan öğrencilerin çalışma koşulları ve güvenliği yeterince denetlenmemektedir. Bu durum, iş cinayetlerine davetiye çıkarmaktadır. Denetimsizlik nedeniyle, çocuklar tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalıştırılarak ciddi sağlık riskleri ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

MESEM kapsamında çalıştırılan çocuklar, haftada sadece bir gün okula gitmekte ve geri kalan dört günde işyerlerinde çalıştırılmaktadır. Bu durum, çocukların eğitimden kopmalarına ve verimli bir eğitim alamamalarına yol açmaktadır.

MESEM uygulaması, özellikle yoksul ailelerin çocuklarını, düşük ücretle çalıştırılarak ekonomik sıkıntılarına çözüm arayan bir kaynak olarak görmelerine neden olmaktadır.

Bu durum, çocukların eğitim hakkının ihlal edilmesine ve sömürölmelerine yol açmaktadır.

MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların iş kazası veya meslek hastalığı durumlarında yeterli sigorta ve güvence sağlanmamaktadır. Bu durum, çocukların yaşadığı riskleri artırmaktadır.

Şubat ayının ilk haftasında, 17 yaşındaki Murat Can Eryılmaz, MESEM kapsamında çalıştırıldığı inşaatın 8. katından düşerek vefat etmiştir. Ocak ayı içinde, 15 yaşındaki öğrenci Erol Can Yavuz Kütahya'da, staj gördüğü atölyede üzerine sunta blokları devrilmesi, 14 yaşındaki Arda Tonbul Özkanlar Metal Demir firmasında MESEM kapsamında çalıştırıldıkları işyerlerinde hayatlarını kaybetmiştir.

Aralık ayında da yine MESEM kapsamında staj yapan Ömer Çakar, Ulaş Dumlu ve çıraklık yapan Ömer Girgin iş cinayetlerinde benzer şekilde hayatlarını kaybetmişlerdir. 2023 yılında, en az 54 çocuk, işçileştirilerek iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir.

MESEM uygulaması, mesleki eğitimi teşvik etme amacına hizmet etmek yerine çocukların işçileştirilmesini ve çocuk hakları ihlallerini artıran bir sistem olarak görölmektedir. Bu sorunların çözümü için daha sıkı denetim mekanizmaları kurulması, çocuk işçiliğini yasal olarak engelleyen düzenlemelerin yapılması ve eğitim hakkının güvence altına alınması gerekmektedir. Ayrıca, toplumda çocukların yüksek yararını önceliklendiren ve çocuk haklarını korumayı temel alan bir yaklaşım ve davranış bütünüün oluşması için adımlar atılmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Yaşanan ihlaller ve çocuk cinayetlerinin ardından MESEM uygulamasını sonlandırmayı planlıyor musunuz?
2. MESEM'de staj yapan öğrencilerin çalışma koşulları ve güvenliğinin denetim prosedürleri nelerdir?
3. Denetim mekanizmalarını güçlendirmek ve çocukları iş cinayetlerine karşı daha etkili bir şekilde korumak için planlarınız nelerdir?
4. MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların okula devam yüzdeleri nelerdir?
5. MESEM kapsamında haftanın sadece 1 günü okula giden öğrencilerin aldığı kültür dersleri ve nelerdir? Bu derslerin öğrencilerin mezuniyetlerine kadar uygulama boyunca aldığı tüm eğitime oranı nedir?
6. MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların eğitimden kopmamaları ve verimli bir okul eğitimi almaları için bir düzenleme yapmayı planlıyor musunuz?
7. MESEM uygulamasının özellikle yoksul ailelerin çocuklarını ekonomik sıkıntılara çözüm olarak görmelerine neden olan unsurları ele almayı ve düzeltmeyi planlıyor musunuz?
8. MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların "iş kazası" veya meslek hastalığı durumlarında yasal güvenceleri ne boyuttadır? Bu konuda iyileştirme veya düzenlemeyi planlıyor musunuz?
9. MESEM uygulamasının çocuk işçiliğini ve iş cinayetlerini teşvik ettiği yönündeki eleştirilere karşı nasıl bir strateji izlemeyi planlıyorsunuz?
10. Toplumda çocukların yüksek yararını önceliklendiren ve çocuk haklarını korumayı temel alan bir yaklaşım ve davranış bütünü geliştirilmesi amacıyla neler yapıyorsunuz?
11. MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların yaş, cinsiyet, il ve illere göre dağılımına dair istatistiksel verileri paylaşıyor musunuz?

12. MESEM uygulamasına dahil olan öğrencilerin eğitim düzeyleri ve aile ekonomik durumları hakkında istatistiksel verileri paylaşır mısınız?
13. İş cinayetlerinde yaşamını yitiren çocukların sayılarına ve bu olayların iş kollarına göre dağılımına dair istatistikleri paylaşır mısınız?
14. MESEM uygulamasının başlamasının ardından, MESEM kapsamında çalıştırılan çocukların eğitimden ne kadar süre ayrı kaldıklarını ve bu sürenin zaman içindeki değişimini gösteren istatistikleri sunabilir misiniz?
15. MESEM uygulamasıyla ilgili yasal düzenlemelerin sayısına ve bu düzenlemelerin zaman içinde nasıl değiştiğine dair bir zaman çizelgesi oluşturabilir misiniz?
16. MESEM'de staj yapan çocukların "iş kazası" oranlarını ve bu oranlardaki değişimleri gösteren istatistikleri paylaşabilir misiniz?
17. MESEM uygulamasına katılan çocukların eğitimden sonra iş bulma oranlarına dair karşılaştırmalı istatistiksel veriler mevcut mudur?